

SPORTOVNÍ (VOLNOČASOVÝ) KLUB**Východisko:**

Sportovní činnost je pro děti v určitém období naprosto nepostradatelnou potřebou. Ne všem dětem je tato činnost dostupná (zejména pro děti druhého stupně). Důvodů může být několik – časové vytížení, finanční nákladnost sportovních klubů nebo nižší sportovní nadání. Přesto stojí za to nabídnout dětem takovou možnost sportovat, aby dokázaly překonat vlastní pohodlnost a proměnily svůj životní styl.

Cíle PDP:

Zná zásady fair play, uvědomí si nutnost respektování pravidel, zájmů sociální skupiny a hranice osobní svobody a ohleduplnosti.

Stručná anotace:

Tento příklad dobré praxe popisuje, jakým způsobem je možné zřídit sportovně zaměřený volnočasový klub.

Cíle související s klíčovými kompetencemi:

Příklad dobré praxe přispívá k získávání kompetencí ke komunikaci, sociálním a personálním, k řešení problémů.

Nutné pomůcky a prostředky:

Prostorové – vhodné sportoviště – např. pronajatá tělocvična, nebo alespoň veřejně přístupné hřiště.

Personální – dva vedoucí (nebo vedoucí a instruktor), kteří budou mít v určitou hodinu oba čas..., může jít i o širší počet osob, které se na zajištění činnosti budou podílet. Důležité ale je, aby jedna osoba za činnost jednotky odpovídala a navštěvovala ji pravidelně. Může jít ale i o osobu, která se nemůže k činnosti „uvázat“ na několik let dopředu.

Materiální – do úvodu postačí míč na odbíjenou, fotbalový míč, případně ringokroužky, provázek, časem třeba volejbalová síť či sada florbalových hokejek. Na každou schůzku je vhodné nosit si malou lékárničku (s desinfekcí, náplastmi, obvazy apod.).

Popis realizace:

Příprava: Nejdůležitější je zajistit prostor. Veřejné hřiště sice může být vhodné pro start, bohužel pro celoroční provoz klubu se nehodí (v zimním období nastává brzy tma). Je tedy lepší vyrazit do školy, jestli by nezapůjčila tělocvičnu. Do úvodu postačí na jeden den v týdnu na jednu hodinu (např. v úterý od 16 do 17 hodin). Můžete škole nabídnout, že když bude stanoven nízký nebo nulový nájem, mohou děti ze školy chodit do klubu zdarma – třeba jen na zkoušku do konce kalendářního roku. Navíc se můžete pokusit od ledna získat finanční podporu obce na nájem prostor ve škole (nebo může škola vyhodnotit tento počín jako přínosný).

VYMEZÍME SI PRAVIDLA:

Ještě před tím, než pozveme děti na první schůzku klubu, si všichni vedoucí ujasní pravidla, na kterých budou trvat. Například:

- Přezouváme se – do tělocvičny se chodí v jiné obuvi než venku nebo na hřišti.
- Chováme se ohleduplně – ke spoluhráčům i k soupeřům, aby s námi hráli i příště.
- Šetrně zacházíme s věcmi a používáme je ke sportům, ke kterým jsou určeny – škody se musí nahradit. Věci vracíme na místo, odkud jsme si je půjčili.
- Do areálu školy se smí jen v doprovodu dospělé osoby – za každou činnost může číhat úraz.
- Hry si navzájem nerušíme – v jednu dobu na jednom místě se hraje jen jedna hra.
- Kdo nedodržuje pravidla a kdo se chová hrubě, nemůže s námi hrát a musí nás opustit.

Tato pravidla můžeme vytisknout a vyvěšovat je při každé návštěvě klubu, nebo je můžeme natisknout na rubovou stranu informačních letáků o klubu a rozdávat je dětem. V každém případě musíme vyžadovat jejich dodržování.

První schůzka klubu

Je vhodné na první schůzku klubu připravit turnaj v nějaké nenáročné hře – např. sálovém fotbalu (pro 4 – 5 hráčů v týmu) nebo vybíjené pro celkový počet cca 20 – 30 návštěvníků. Tuto akci připravíme na dobu, kdy se klub bude pravidelně scházet s tím, že na ni vytiskneme letáčky, pozvánky apod. (doporučujeme postupovat podle zpracované metodiky otevřených akcí viz příloha Mozaiky duben 2016). Třeba se nám podaří získat od sponzorů nebo od pionýrské skupiny drobné ceny a upomínkové předměty pro soutěžící. Vhodné je také mít připravený pro každého soutěžícího diplom nebo účastnický list s odkazem na facebook či stránky pionýrské skupiny. V každém případě upozorníme všechny návštěvníky turnaje, že tělocvična je tu otevřena v pravidelném čase (např. úterky) a že ji mohou navštěvovat (pokud je to možné) zdarma i se svými kamarády.

Další schůzky

Na začátek zvolíme organizačně méně náročnou aktivitu, při které ale děti vybijí dost energie (třeba jednoduchou

honičku). Dále můžeme děti rozdělit do skupinek, které spolu sehraji malý turnaj v sálovém fotbalu (podle počtu skupinek volíme systém každý s každým či vyřazovací). Při vytváření skupinek klademe důraz na to, aby byly pokud možno výkonově srovnatelné. Děti samy poznají, že s hvězdnou skupinou nebudou ostatní týmy hru opakovat. Pro zpestření či odlehčení můžeme zařadit vybíjenou s vrácením, honěnou, či další sportovní hry. Na závěr můžeme zařadit třeba florbalové utkání, ve kterém jsou všichni hráči rozděleni do dvou družstev. Na každé straně pak hraje například pět hráčů a ostatní sedí na střídačce. Po každé brance či po minutě se ozve signál ke střídání.

Hodí se také mít sešit kontaktů. Děti napíší své jméno s kontaktem na rodiče – abychom mohli dát vědět v případě zapomenutých věcí či úrazu.

Touto aktivitou se přibližujeme k Ideálu: Překonání

Pozor na:

Nováčci mají tendenci se v klubu silně prosazovat. Pokud si usurpují příliš velký prostor či nedodržují pravidla, je vhodné je na chvíli usadit na lavičku – na dvě minuty, do konce zápasu, do konce schůzky klubu – stupňujeme omezení jejich působení, dokud to nezabere. Chráníme tak kulturu klubu, abychom stále dokázali prosazovat pravidla podporující zájmy většiny, ale i „ušlápnutých“ jednotlivců. V tomto ohledu je potřeba obezřetně volit různé přístupy k řízení činnosti – od autoritativního přes demokratický až k liberálnímu – tak abychom vytvářeli každému dítěti vhodnou příležitost.

Evaluace – hodnocení realizace (klady, zápory a další doporučení):

Klub na naší PS úspěšně pracuje již několik let. Na počátku nastal mírný odliv dětí z oddílů. Pak se ale odhodlalo k pravidelné činnosti i mnoho dalších dětí. Díky klubu máme možnost oslovovat děti, které s námi po čase vyrážejí i na víkendové akce či tábory.

Klubu se během jeho existence složení účastníků několikrát zásadně obměnilo. Klub pracuje na pomezí nízkoprahové aktivity, a tak do něj chodí nejrůznější typy účastníků. Pravidelně dochází k tomu, že prosazování pravidel musíme věnovat zvýšenou pozornost a někdy to nebývá snadné. Vždy se to ale nakonec vyplatí.

Na závěr můžeme uvést vyjádření jednoho z účastníků: „Tělocvik nemám rád, ale do klubu chodím rád, protože mě to tu baví“.

Specifické přístupy k dětem se SVP:

Přístupy k dětem s SVP budou velmi závislé na konkrétní aktivitě, která se na schůzce bude konat. U dětí neklidných a hyperaktivních je třeba stručně a jasně vysvětlit pravidla, v případě komplikovanějších pravidel je názorně zakreslit či zachytit. Vhodné je nechat dítě, aby pravidlo zopakovalo. Mladší děti mají větší sklon k „podvádění“, proto je nutné důsledně hlídat dodržování pravidel. Děti úzkostnější necháme např. chvíli jen aktivitu pozorovat, nenutíme je do činnosti.

Příklad dobré praxe zpracoval:

PS Omega

Zpracovatel: Jiří Tomčala

Klíčová slova: sport, volnočasový klub, pravidla

Moje poznámky: